

باسمه تعالی

نشست تخصصی ارزیابی و نقد رشته مدیریت آموزشی در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار

شد.

نشست تخصصی ارزیابی و نقد رشته مدیریت آموزشی به همت دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و گروه تربیتی شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی روز پنج‌شنبه مورخ ۱۳۹۸/۷/۲۵ ساعت ۸:۳۰ الی ۱۳ در سالن اندیشه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد. در این نشست تخصصی آقایان دکتر محمدرضا آهنگچیان (مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی)، دکتر سید کاظم اکرمی (رئیس گروه علوم تربیتی شورا)، دکتر عباس خلجی (معاون دبیرخانه شورای بررسی متون)، دکتر محمدرضا بهرنگی (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)، دکتر عبدالرحیم نوه‌ابراهیم (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)، دکتر عباس عباس‌پور (عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)، دکتر جعفر ترک‌زاده (عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز)، دکتر ناصر شیربگی (عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان)، دکتر بیژن عبدالهی (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)، دکتر محمد حسینی (عضو هیئت علمی دانشگاه ارومیه)، خانم دکتر هدی‌سادات محسنی (عضو هیئت علمی دانشگاه الزهراء)، خانم دکتر رضوان حسین‌قلی‌زاده (عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد)، دکتر علی خلخالی (عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رامسر)، دکتر علیرضا صادق‌زاده قمصری (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر مرتضی طاهری (عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)، دکتر آرش رسته‌مقدم (دانش‌آموخته محترم دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی)، خانم سمیه ابراهیمی کوشک (دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه فردوسی مشهد)، آقای علی‌اکبر امراهی (دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه فردوسی مشهد)، آقای علی‌اکبر سادین

(دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه خوارزمی) و آقای دکتر سید محمدحسین حسینی (دبیر گروه علوم تربیتی) حضور داشتند.

نشست با تلاوت آیاتی از قرآن کریم و سرود ملی آغاز شد. در ابتدای این نشست، آقای دکتر اکرمی ضمن خوش آمدگویی به شرکت کنندگان در نشست، به تشریح رسالت و فعالیت‌های گروه علوم تربیتی شورای بررسی متون پرداختند. بزعم ایشان، گروه علوم تربیتی از گروه‌های اصلی شورای بررسی متون است که در مدت فعالیت آن حدود ۵۰۰ کتاب گرایش‌های مختلف علوم تربیتی در آن نقد شده است، همایش‌ها و نشست‌های تخصصی مختلفی توسط این گروه برگزار شده است و گروه در دانشگاه‌های مختلف نشست‌هایی در زمینه نقد کتاب‌های دانشگاهی برگزار کرده است. البته امروزه نقد نظریه‌ها و جریان‌های علمی رشته مهمتر است. این نشست نیز با هدف ارزیابی و نقد رشته مدیریت آموزشی برگزار می‌شود و امید است جریان‌ها و نظرات علمی مختلف رشته مدیریت آموزشی بررسی و نقد و در صورت امکان حرف یا نظریه جدیدی درباره رشته مدیریت آموزشی قابل عرضه به محافل و مجلات علمی جهان طرح شود.

در ادامه آقای دکتر خلجی نیز ضمن خوش آمدگویی و تشکر از آقایان دکتر آهنگیان، دکتر اکرمی و شرکت کنندگان محترم، به تشریح رسالت و فعالیت‌های شورای بررسی متون پرداختند. بزعم ایشان شورای بررسی متون در سال ۱۳۷۴ فعالیت خود را آغاز کرد، از آن زمان تاکنون از ۷ گروه به ۱۷ گروه، و از نقد متون به نقد جریان‌ها، نظریه‌ها و مکاتب علمی رسیده است و در آینده نزدیک نیز با تصویب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به مرکز نقد و اعتلای علوم انسانی تبدیل خواهد شد. این شورا بیش از ۶۰۰۰ کتاب دانشگاهی را نقد کرده و دارای شبکه نخبگانی با بیش از ۲۵۰۰ استاد در رشته‌های مختلف است. ماحصل فعالیت‌های این شورا نیز در نقدنامه‌ها و نشریه پژوهشنامه انتقادی متون منتشر می‌شود.

سپس آقای دکتر آهنگیان به شرکت کنندگان در نشست خیرمقدم گفتند و از آقای دکتر قبادی و پژوهشگاه علوم انسانی در برگزاری این نشست تشکر کردند. ایشان درباره دلیل برگزاری این نشست اظهار کردند که دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی و وزارت علوم باید پاسخگوی مراجع قانونی کشور درباره میزان توسعه‌یافتگی علمی کشور و توسعه‌یافتگی رشته‌ها باشند. درباره برخی از رشته‌ها، مانند علوم انسانی و علوم پایه حساسیت بیشتری وجود دارد. دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی در بررسی و ارزیابی رشته‌ها محدودیت‌های اجرایی دارد و بیشتر درگیر برنامه‌های درسی می‌شود. بنابراین بر آن شدیم تا از پژوهشگاه‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات دانشگاهی کمک بگیریم. اولین نشست ما به دلیل استقبال آقای دکتر قبادی، با پژوهشگاه علوم انسانی آغاز شد. بزعم ایشان از نگاه دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی اگر یک رشته نظم و قلمرو مشخصی داشته باشد، تصمیم‌گیری را آسان‌تر خواهد کرد. برای دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی رشته‌های اجتماعی و انسانی اهمیت بیشتری دارد. در این بین رشته مدیریت

آموزشی به دلیل پرتعداد بودن و باارزش بودن و اثرگذاری آن در توسعه ملی مدنظر قرار گرفت و بر آن هستیم تا از همگرایی و همفکری استادان رشته استفاده کرده و شبکه‌سازی کنیم و بتوانیم از انحصارگرایی پرهیز نماییم.

در ادامه خانم دکتر محسنی درباره برخورداری رشته مدیریت آموزشی از اصالت علمی و متناسب با بسترهای اجتماعی و فرهنگی، نقش آن در جریان‌های علمی و توسعه‌ای، سیر تحول این علم در دوران مدرن و سنتی و دیدگاه‌های متفاوت در رابطه با ماهیت علمی و رشته بودن آن و یافته‌های خود از ۱۹ سال (۲۰۰۰-۲۰۱۹) پژوهش در حوزه مدیریت آموزشی سخنرانی خود را ارائه کردند. خانم ابراهیمی نیز، درباره رشته مدیریت آموزشی اظهار کردند که مدیریت آموزشی یک حوزه مطالعاتی میان رشته‌ای است. نظریه‌ها در این رشته نیز از ترکیب اقدام، عمل و علم بر مبنای فلسفه علم، جامعه‌شناسی علم، روانشناسی، فلسفه سیاسی و جهان‌بینی عملگرایان نضج می‌گیرد. فقدان نگاه یا پارادایم میان رشته برای ترکیب علم و عمل در تولید نظریه‌ها و عدم توجه به بافت و قدرت‌های اثرگذار در شکل‌گیری نظریه‌ها گسست روش و هدف را در این حوزه به دنبال داشته است.

سپس شرکت‌کنندگان درباره محورهای سه‌گانه نشست بحث و تبادل نظر کردند و در پایان جلسه بحث‌ها و نظرات ارائه شده جمع‌بندی شد. از مهمترین موارد مطرح شده در این نشست می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- درباره علم بودن یا نبودن مدیریت آموزشی تناقض وجود دارد و روشن کردن ابعاد آن نیازمند زمان بیشتری است.
- محدود شدن مدیریت آموزشی به مدرسه یا فراتر رفتن آن از مدرسه و پرداختن به آموزش در سازمان‌ها و مؤسسات نیز موضوعی چالشی و موردسؤال است.
- مدیریت آموزشی، علمی وابسته به موقعیت و فرهنگ است.
- توسعه رشته و کارآیی بیشتر آن نیازمند شکل‌گیری انجمن‌ها، نظام مدیریت آموزشی و اتحادیه‌های مختلف در زمینه رشته است و باید درباره آن تصمیم‌گیری شود.